

Paradijselijk plekje bij Kleine Waterval

Als de gemeente in 1899 het landgoed Sonsbeek koopt, verkeert de oude tuinhuiswoning tegenover de Kleine Waterval in zeer slechte staat. In 1910 zoekt de gemeente een nieuwe uitbater voor het pand, dat dan als Theeschenkerij dienst doet. De nieuwe pachter wordt de heer Scheffer uit Oosterbeek, een schatrijke cacao-fabrikant, die in 1888 op zijn landgoed de Duno een melkerij en modelboerderij 'Huis ter Aa' had gevestigd. Door een voor die tijd ultra-moderne bedrijfsvoering werden melk en melkproducten zonder pasteurisatie bacterievrij direct van de koe aan de klant geleverd in flessen.

Scheffer wil de Theeschenkerij in park Sonsbeek gebruiken om de verkoop van zijn flessen melk te bevorderen/promoten. De heer P. Stijnman, werkzaam in het filiaal van 'Huis ter Aa' aan de Steenstraat, wordt belast met de exploitatie de Theeschenkerij. Het pand wordt voor f 15.000,- opgeknapt, wat in die tijd een behoorlijk groot bedrag is. Blijkbaar loopt de verkoop van flessen melk toch niet volgens verwachting, want in 1914 gaat modelboerderij 'Huis ter Aa' failliet en neemt Stijnman zelf de pacht over. Het gemeentebestuur, dat gezien had hoezeer Stijnman de Theeschenkerij tot een grote attractie van Arnhem had gemaakt, verleent daarbij volledige medewerking.

Aanvankelijk worden de gasten ontvangen op zitjes rond de woning. Als bij de Arnhemmers dit rustpunt na een parkwandeling steeds meer in de smaak valt, laat Stijnman een galerij bouwen. De op houten zuilen steunende hal, is aan de voorkant open en biedt een schuilplaats voor het niet altijd droge Hollandse klimaat. Begin jaren dertig wordt het geheel beglaasd en omgevormd tot een modern café-restaurant. Ook komt er een groot terras, tot aan de vijver.

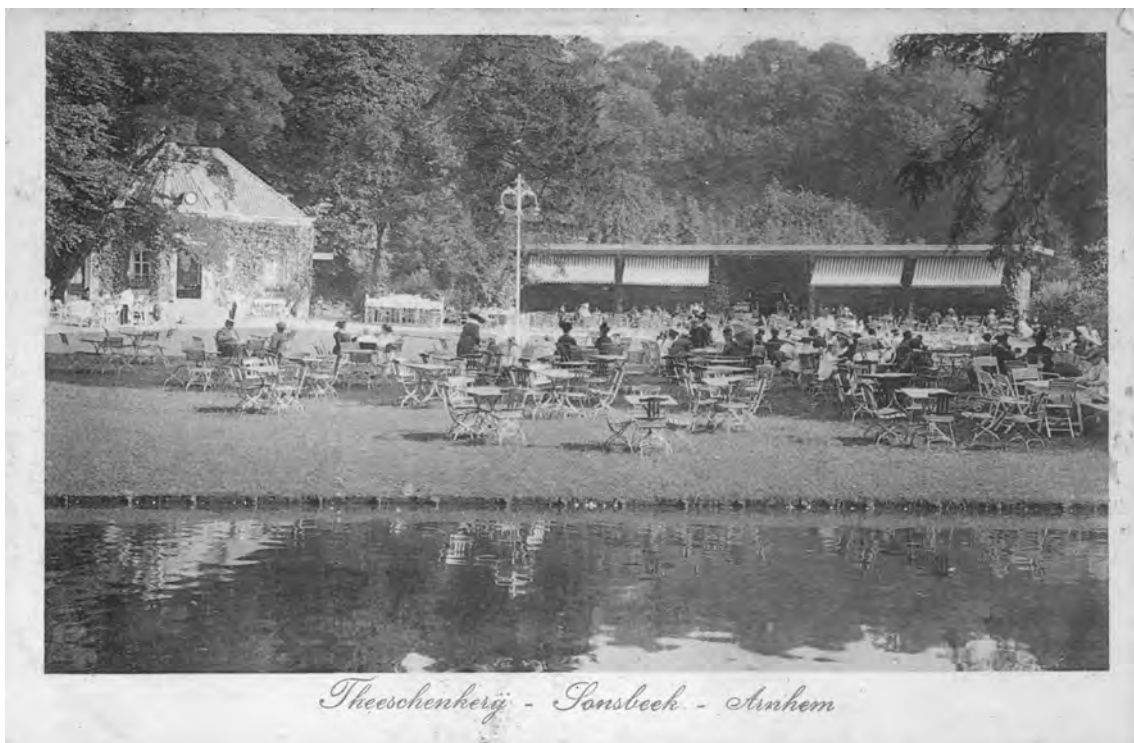
Arnhem. Theeschenkerij Sonsbeek.
Dagjesmensen genieten van het zonnetje op het terras van de Theeschenkerij.

De Theeschenkerij heeft een enorme aantrekkingskracht, zowel op toeristen als op Arnhemmers. Vooral in de periode 1930-1939 groeit de 'Theepit' uit tot een toeristische attractie, die bezoekers trekt uit binnen- en buitenland. De reden daarvan is ongetwijfeld de moderne en attractieve bedrijfsvoering van Stijnman. Immers, alleen een café in een park trekt geen tienduizenden bezoekers. De consumpties zijn goed en niet duur. Stijnman verkoopt ijs van eigen fabriek. Als extra service kunnen kinderen in de kiosk boeken lenen.

Zowel 's middags en 's avonds is er live-muziek en in de zomermaanden organiseert Stijnman diverse evenementen, die duizenden bezoekers trekken. Bijvoorbeeld optredens van de Arnhemse Orkest Vereniging, Volksavondzang, een Kozakkenkoor, dansavonden en speciale feestweken. Ook de verlichting trekt elk jaar weer duizenden bezoekers. Het woonhuis en het restaurant worden door honderden lampjes verlicht. De cipressen en de Kleine Waterval worden door schijnwerpers in de mooiste kleuren gezet. De verlichting is geïnstalleerd door Philips. Dr. Anton Philips, grondlegger van het concern, bemoeide zich persoonlijk met het project, dat door zijn ingenieurs vorm werd gegeven.

In 1939 trekt de heer Stijnman zich terug en wordt de exploitatie voortgezet door de familie Tolmeijer. Het ontbreken van een opvolger is één oorzaak, de veranderende maatschappij de voornaamste. Reeds in 1939 is waar te nemen dat de mens zich geen rust meer gunt voor een wandeling door het park en het in alle rust gebruiken van een consumptie. Het massa-toerisme doet zijn intreden, en wat ver weg ligt wordt interessanter gevonden dan het nabij gelegen Arnhemse stadspark. De tijden dat de politie de Zijpendaalseweg moet afzetten, omdat Sonsbeek vol is, zijn voorgoed voorbij.

Met dank aan de heer C. Stijnman

Groot terras bij de vijver, met uitzicht op de Kleine Waterval.